

Stockholms
stad

Årsrapport 2025

Miljö-och hälsoskyddsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2026/16

Stadsrevisionen i Stockholms stad är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs av stadens nämnder och bolag. I årsrapporter för nämnder och bolag sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar.

På stadens webbplats, start.stockholm/revision, finns revisionsrapporter publicerade. För att prenumerera på stadsrevisionens informationsbrev, uppge e-postadress till revision.rvk@stockholm.se.

Till

Miljö-och hälsoskyddsnämnden

Årsrapport 2025

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen för miljö-och hälsoskyddsnämndens verksamhet under 2025.

Nämnden uppfyller delvis kommunfullmäktiges inriktningsmål för miljö och klimat. Nämnden kan i större utsträckning arbeta för högre måluppfyllelse även om full rådighet över målet saknas.

Revisorerna har den 25 mars 2026 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till miljö-och hälsoskyddsnämnden för yttrande.

Beslutat yttrande och justerat protokollsutdrag ska ha inkommit till revision.rvk@stockholm.se senast den 26 juni 2026. Av yttrandet bör det framgå vilka åtgärder som nämnden avser att vidta gällande revisionens rekommendationer.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Mia Sydow Mölleby
Ordförande

Anna Nording
Sekreterare

Sammanfattning

Kommunallagen anger att revisionen årligen ska pröva om verksamheten bedrivits på ett i huvudsak ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna styrning och kontroll varit tillräcklig.

Verksamhet och ekonomi

Utifrån genomförd granskning bedöms miljö-och hälsoskyddsnämnden delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen är därmed en förändring jämfört med föregående år då verksamhetens bedömdes ha bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare bedöms nämnden från ekonomisk synpunkt i huvudsak, likt föregående år, ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Revisionskontoret konstaterar att mål och indikatorer inom fullmäktiges inriktningsmål för klimat och miljö inte helt uppfylls. Målen och indikatorerna berör nämndens kärnverksamhet och mäter bland annat utsläpp per invånare och från transportsektorn.

Intern styrning och kontroll

Miljö-och hälsoskyddsnämndens interna styrning och kontroll bedöms utifrån genomförd granskning i huvudsak vara tillräcklig. Bedömningen är oförändrad jämfört med föregående år.

Nämnden har i huvudsak en intern styrning och kontroll som bidrar till ändamålsenlig verksamhet och regelefterlevnad. Vidare har nämnden i huvudsak systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Nämnden bedöms i allt väsentligt ha haft en verksamhetsstyrning i enlighet med sitt reglemente och kommunfullmäktiges inriktningsmål, trots att målen inte uppfylls helt.

Revisionskontorets granskningar under året visar bland annat att nämndens arbete med direktupphandling behöver förbättras gällande systematisk uppföljning och efterlevnad av rutiner av seriositetskontroller.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.1.1 Fullmäktiges inriktningsmål för välfärd	2
2.1.2 Fullmäktiges inriktningsmål för miljö och klimat.....	4
2.1.3 Fullmäktiges inriktningsmål för ekonomi, jobb och bostäder.....	5
2.2 Ekonomiskt resultat.....	6
2.2.1 Driftverksamhet.....	7
3. Intern styrning och kontroll	8
3.1 Organisation och ansvarsfördelning	8
3.2 Riskanalys och internkontrollplan	8
3.3 Riktlinjer och rutiner för systematisk uppföljning.....	9
3.3.1 Verksamhets- och ekonomistyrning	9
4. Fördjupade granskningar.....	11
4.1 Cirkulär hantering av material och avfall från rivning och byggnation	11
4.2 Inomhusmiljö	12
4.3 Direktupphandling	13
4.4 Lönehantering	15
4.5 Hantering av betalkort (First Card)	15
4.6 Inventarier och maskiner.....	16
5. Uppföljning av tidigare års granskning	17
Bilaga 1 Uppföljning av lämnade rekommendationer	18
Bilaga 2 Bedömningskriterier	20

1. Årets granskning

Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen pröva om verksamheten sköts på ett i huvudsak ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. En uppföljning av hur nämnden har åtgärdat rekommendationer i tidigare års granskning redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 1.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen, god revisionsred i kommunal verksamhet och utifrån nämndens reglemente. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupp 1.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. I granskningen har revisorerna biträtt av stadens revisionskontor. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 2.

Revisorerna träffade våren 2025 nämndens presidium för genomgång av 2024 års granskning och avstämning inför 2025.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningsledningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av miljö- och hälsoskyddsnämndens ändamålsenlighet avseende verksamhet och ekonomi. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i avsnitt 4.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt utifrån kommunfullmäktiges mål. Bedömningen grundas på att mål och indikatorer som berör nämndens kärnverksamhet uppfylls delvis. Nämnden har däremot i allt väsentligt haft en verksamhetsstyrning i enlighet med sitt reglemente och kommunfullmäktiges inriktningsmål, se vidare avsnitt 3.2.1.

Nämnden bedömer att två av fullmäktiges tre inriktningsmål uppfylls, medan ett inriktningsmål uppfylls delvis. Inriktningsmålet ”Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning” uppfylls delvis då verksamhetsområdesmålen ”Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring” och Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar” delvis uppfylls. Vidare har flera indikatorer uppfyllts delvis.

Övriga verksamhetsområdesmål och reglementet bedömer nämnden som uppfyllda.

Revisionskontoret bedömer att den samlade rapporteringen ger rimliga förutsättningar för att bedöma uppfyllelsen av mål och reglemente. Den samlade rapporteringen beskriver även vilka åtgärder som nämnden planerar att vidta för de mål som inte uppnåtts.

Nedan analyseras kortfattat de mål som berör nämndens kärnverksamhet.

2.1.1 Fullmäktiges inriktningsmål för välfärd

Fullmäktiges första inriktningsmål är ”Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden”.

Inriktningsmålet har inga beslutade verksamhetsområdesmål eller indikatorer till nämnden. Däremot finns ett antal uppdrag från kommunfullmäktige som styr nämndens arbete inom området.

Nämnden ansvarar enligt sitt reglemente för att uppfylla miljöbalken med tillhörande lagstiftning. Nämnden är Stockholms stads tillsynsmyndighet och ansvarar för miljöskyddtillsyn och hälsotillsyn. Tillsynsarbetet uppnås genom detta verksamhetsområdesmål via inspektioner i verksamheter.

Nämndens uppgifter är bland annat att säkerställa att besökare och boende kan vistas i trygga och säkra miljöer. År 2030 ska staden vara fri från skadliga, svärnedbrytbara och hormonstörande ämnen. Ett fokusområde i nämndens tillsynsplan 2025 har varit att i tillsynen prioritera att barn och unga exponeras mindre för skadliga kemikalier. Tillsynsplanen inkluderar Naturvårdsverkets strategi för miljöbalktillsyn 2025 där fokus är på städning och hygien i skola och förskola. Revisionskontoret har tagit del av nämndens uppföljning av tillsynsplanen 2025 som visar att en tredjedel av alla skolor som har haft inspektion enligt miljöbalktillsynen har fått anmärkningar kopplat till städningen. Nämnden har även haft samverkansmöten med ansvariga för att hantera dessa avvikelser och säkerställa att åtgärder vidtas.

Under året har nämnden även gjort inspektioner av hyresfastigheter genom riktad bostadstillsyn och genom granskning av fastighetsägarnas egenkontroller. Revisionskontorets granskning av nämndens uppföljning av tillsynsplanen visar att tillsynshandläggare genomförde totalt 200 inspektioner av fastighetsägarnas egenkontroller. Endast ett fåtal fick anmärkningar enligt nämndens uppföljning. Två tredjedelar av inspektionerna visade att egenkontrollerna hade avvikelser och krävde uppföljning. De vanligaste avvikelserna är bristande ventilation, förhöjda fuktindikeringar samt låga värden för tappvattentemperatur i lägenheter. Inspektionen omfattade bland annat fastighetsägarnas arbete med energieffektivisering och visade brister i bostädernas tappvarmvattentemperatur, vilket innebär risk för legionellabakterier. Revisionskontoret genomförde även en granskning av inomhusmiljö under 2025. Granskningen visade att tillsynen har utvecklats till en riskbaserad och fördjupad tillsyn. Tillsynen har tidigare varit standardiserad med platsbesök. Se vidare avsnitt 4.4.

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål om välfärd uppfylls under 2025. I jämförelse med föregående år är utfallet för 2025 därmed oförändrat. Revisionskontoret delar nämndens bedömning.

2.1.2 Fullmäktiges inriktningsmål för miljö och klimat

Fullmäktiges andra inriktningsmål är ”Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning”.

Inriktningsmålet omfattar fyra verksamhetsområdesmål och 11 indikatorer som berör nämnden. Två verksamhetsområdesmål uppfylls delvis. Nämnden ansvar enligt reglemente för är att driva miljöövervakning och tillstånd i luft och vatten. Nämnden arbetar i enlighet med sitt reglemente och verksamhetsområdesmålen trots målens utfall.

Verksamhetsområdesmålet ”Stockholm ska bli klimatpositivt genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring” uppnås delvis. Nämndens insatser på området omfattar bland annat energieffektivisering, fossilfria transporter och cirkulärt byggande. En av indikatorerna har delvis uppnåtts och avser mängden ”koldioxid per invånare” som uppgår till 1,2 ton jämfört med målvärdet om 1 ton per invånare. Nämnden uppger att avvikelsen främst beror på den nationella sänkningen av reduktionsplikten. Nämnden bidrar med sin kompetens för att minska utsläppen genom att arrangera seminarier, medverka i upphandlingar av miljörelaterade entreprenader och samverka med andra nämnder och kommunala bolag inom dessa frågor. Även indikatorn som mäter mängden plastartiklar uppnås delvis då utfallet uppgår till 595 ton att jämföra mot kommunfullmäktiges årsmål på 552 ton.

Det andra verksamhetsområdesmålet som bedömts som delvis uppfyllt är ”Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar”. Bedömningen grundas på utfallet i indikatorn om minskade utsläpp i transportsektorn, där resultatet uppgår till 27 procent jämfört med årsmålet på 30 procent. Enligt nämnden minskar inte utsläppen från transportsektorn vilket främst förklaras av ett ökat trafikarbete samt minskad reduktionsplikt.

Verksamhetsområdesmålet ”Stockholms hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer” bedöms som uppfyllt av nämnden. Halterna kväveoxider, som bidrar till bildningen av marknära ozon, ligger under gränsvärdet. Maxgränsen är 175 timmar och utfallet uppgår till 66 timmar, vilket innebär att indikatorn uppfylls. Däremot uppnås inte indikatorn för PM10 enligt miljökvalitetsmålet. PM10 består främst av grova partiklar från slitage av dubbdäck. Årets utfall uppgick till 41 dygn vilket överskrider målvärdet som är satt till högst 35 dygn. Därmed uppfylls inte heller det nationella miljökvalitetsmålet Frisk luft för PM10. Luftkvaliteten mäts genom fyra stationer i innerstaden utspridda på olika geografiska platser. Under 2025 har nämnden i

samverkan med trafikinämnden påbörjat åtgärder för att till år 2030 uppnå Världsgesundhetsorganisationens (WHO) gränsvärden för luftkvalitet.

Näringsämnen i vattenområden avser främst grundläggande byggstenar i vattensystemen medan ekologisk och kemisk status beskriver den biologiska hälsan samt förekomsten av hälso- och miljöfarliga ämnen i vattenförekomster. Framtagandet och arbetet med lokala åtgärdsplaner styrs av kommunfullmäktiges handlingsplan för god vattenstatus. Nämndens ansvar omfattar miljöövervakning och att fungera som specialistfunktion till andra verksamheter. Under de fem senaste åren har nämnden tagit fram 21 lokala åtgärdsprogram i enlighet med handlingsplanen för god vattenstatus. Flera av programmen har dock beslutsdatum mellan 2020–2025 och har därför inte implementerats fullt ut. Under 2026 kommer nämnden att utvärdera kommunfullmäktiges handlingsplan för god vattenstatus. Av dessa uppnår endast en vattenförekomst i dagsläget kemisk status, medan tre uppfyller målvärdena för ekologisk status. Därutöver ska nämnden enligt en annan indikator förbättra näringsämnen vattenområden. Denna indikator uppfyller nämnden och utfallet för året uppgår till 67 procent jämfört mot fullmäktiges årsmål på 57 procent.

Revisionskontoret granskade 2025 nämndens arbete med cirkulär hantering av material och avfall från rivning och byggnation. Revisionskontoret rekommenderade nämnden att stärka uppföljningen av byggavfall, se vidare avsnitt 4.1. Även nämndens rapportering i verksamhetsberättelsen visar att uppföljningen av byggavfall behöver förbättras. Det framkommer även att indikatorn för upphandlingar med kemikaliekrav brister framför allt inom ombyggnad och underhåll av byggnader och anläggningar. Utfallet uppgår till 42 procent att jämföra med årsmålet 100 procent.

Nämnden bedömer att inriktningsmålet inom miljö och klimat uppfylls delvis. I jämförelse med föregående år är utfallet för 2025 därmed förändrat. Revisionskontoret delar nämndens bedömning.

2.1.3 Fullmäktiges inriktningsmål för ekonomi, jobb och bostäder

Fullmäktiges tredje inriktningsmål är ”Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla”.

Inriktningsmålet omfattar sju verksamhetsområdesmål och 12 indikatorer som berör nämnden.

Inom verksamhetsområdesmålet ”Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd” uppnås samtliga indikatorer. Tillsynsverksamheten är delvis självfinansierad och

under 2025 ska självfinansieringsgraden uppgå till 65 procent. Enligt nämndens rapportering uppgår självfinansieringsgraden till 68 procent, vilket främst hänförs till en marginellt högre intäkt från tillsynen av livsmedelskontrollen. Däremot har nämnden inte genomfört samtliga tillsynstimmar inom hälsotillsynen på grund av sjukdom och vakanser. Utfallet för hälsotillsynen uppgår till 104 500 timmar vilket är lägre än planerade tillsynstimmar på 106 000 timmar. Dock uppfyller nämnden indikatorerna som hör till detta verksamhetsområdesmål, se vidare avsnitt 2.2 och 3.3.1. Enligt nämnden råder det brist på inspektörer på arbetsmarknaden och från utbildningsväsendet. Under 2025 har en arbetsintegrerad utbildning för miljö-och hälsoskyddsinspektörer startats vid Stockholms universitet i samverkan med nämnden. Enligt uppgift är risken liten för att den nuvarande personalomsättningen skulle påverka kvalitén i tillsynsverksamheten negativt.

Nämnden uppfyller verksamhetsområdesmålet ”Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb” och underliggande indikatorer. Årsmålet för indikatorn medskapandeindex (AMI) enligt medarbetarenkäten har årsmål 83 och nämndens utfall uppgår till 84. Sjukfrånvaron har minskat sedan föregående år och uppgår till 2,6 procent att jämföra mot kommunfullmäktiges årsmål på 3,5 procent.

Nämnden uppnår kommunfullmäktiges indikator om andel prioriterade avtal där uppföljning genomförts med 100 procent.

Nämnden bedömer att samtliga mål och indikatorer inom ekonomi, jobb och bostäder uppfylls under 2025. I jämförelse med föregående år är utfallet för 2025 därmed oförändrat. Revisionskontoret delar nämndens bedömning.

2.2 Ekonomiskt resultat

Nämnden bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2025:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget inkl. justeringar 2025	Utfall inkl. justeringar 2025	Avvikelse 2025	Avvikelse 2025, %	Avvikelse 2024, %
Intäkter	144	141	3	2%	3%
Kostnader	-317	-313	-4	1%	2%
Verksamhetens nettokostnader	173	172	-1	1%	3%
Varav beviljade justeringar	0,7	0,7	-	-	-

Nämndens ekonomiska utfall avviker med ett överskott på 1 mnkr i förhållande till fullmäktiges budget. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljksamhet har uppnåtts. Avvikelsen är 0,6 procent mot budget. Avvikelsen hänförs främst till lägre personalkostnader.

Under året har nämnden beviljats budgetjusteringar om 0,7 mnkr som avser vattenförbättrande åtgärder från kommunfullmäktiges centrala medelreserv. Nämnden har även beviljats en omslutsförändring om totalt 42 mnkr avseende finansiering till bland annat miljöövervakning och tillsyn. Omslutsförändringen är därmed resultatneutralt.

Intäkterna uppgår till 141 mnkr, vilket är 3 mnkr (2 procent) lägre än budget, vilket främst hänförs till lägre intäkter från tillsyn och kontrollavgifter (2 mnkr).

Kostnaderna uppgår till 313 mnkr, vilket är 4 mnkr (1 procent) lägre än budget, vilket hänförs till lägre personalkostnader. De lägre personalkostnaderna beror på vakanta tjänster och sjukskrivningar.

Jämfört med 2024 är intäkterna oförändrade. Kostnaderna har ökat med 15 mnkr (5 procent) vilket främst avser personalkostnader från lönehöjningar samt fler anställda. Årets nettokostnader är en förbättring mot förra årets avvikelse på 9 mnkr.

3. Intern styrning och kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av nämndens interna styrning och kontroll. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i avsnitt 4.

Den samlade bedömningen är att nämndens interna styrning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig.

3.1 Organisation och ansvarsfördelning

Nämnden har i huvudsak en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som ska bidra till att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Nämnden har en aktuell beslutad delegationsordning som reglerar ansvarsfördelningen inom verksamhetens olika områden. I delegationsordningen framgår bland annat förvaltningsdirektörens samt avdelnings- och enhetscheferns ansvar inom olika typer av handläggningsärenden. Dokument tydliggör hur beslutmandat är fördelade i organisationen.

Vidare har nämnden en aktuell och beslutade policys för intern kontrollarbetet. I revisionskontorets granskning om direktupphandling framkom däremot att nämndens policy för upphandling och inköp (2024) inte uppfyller kriterierna för seriositetskontroller. Granskningen visade även att nämnden saknade processer för systematisk uppföljning av att samtliga direktupphandlingar genomförs i enlighet med bestämmelserna i Lagen om offentlig upphandling (LOU), se vidare i avsnitt 4.3.

3.2 Riskanalys och internkontrollplan

Nämnden genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppfyllas. Nämnden har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontrollerna enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärdats.

Nämnden har identifierat väsentliga risker inom sin väsentlighets- och riskanalys. Fyra risker från väsentlighets- och riskanalysen ingår i nämndens intern kontrollplan 2025. Riskerna har identifierats utifrån nämndens system för intern kontroll.

Revisionskontoret har granskat nämndens uppföljning av internkontrollplanen. Granskningen visar att den risk som nämnden har identifierat avseende projektekonomi har följts upp under året. Uppföljningen visar vidare att samtliga projekt följs upp och återrapporteras till ansvariga finansiärer. Enligt uppgift från förvaltningen finns det däremot ett behov av att stärka internkontrollarbetet för att säkerställa en enhetlig projektekonomi mellan olika projekt och en tydligare målstyrning i linje med kommunfullmäktiges mål.

3.3 Riktlinjer och rutiner för systematisk uppföljning

Revisionskontoret bedömer att nämndens rapportering i huvudsak ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi. Nämnden har i huvudsak rutiner för uppföljning av sin verksamhet samt det som uppdragits åt annan att utföra.

3.3.1 Verksamhets- och ekonomistyrning

Nämndens verksamhetsmässiga resultat är delvis i linje med fullmäktiges resultatkrav, se vidare avsnitt 2.1.

Avvikelser finns inom fullmäktiges inriktningsmål ”Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning”, där nämnden redan vid tertialrapport 2 prognosticerade att måluppfyllelsen inte skulle nås fullt ut. Bedömningen baserades främst på ett sämre utfall än väntat inom bland annat indikatorer om utsläpp. Nämnden är en specialistfunktion och en samverkande aktör inom de flesta klimat-och miljöåtgärder. Det innebär att verksamhetsstyrningen av de flesta åtgärder inom kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 i allt väsentligt är tillräcklig trots att målens utfall inte motsvarar samma bild. Nämnden har i allt väsentligt redogjort för framtida åtgärder inom miljö och klimatarbetet.

Nämnden medverkar i framtagandet av flera styrdokument som innehåller fullmäktiges miljömål. Miljöprogrammet 2030 och klimathandlingsplanen 2030 har haft sitt första verksamhetsår efter att de beslutades 2024. Under 2025 har även kemikalieplanen 2031 antagits av fullmäktige. Kemikalieplanen konkretiseras i sju åtgärdsområden däribland utökad tillsyn och kontroll av kemikalier i leverantörskedjor via verksamhetsutövare samt kontroll av material som kommer i kontakt med livsmedel.

Nämndens ekonomiska resultat är i linje med fullmäktiges budget, se vidare avsnitt 2.2. Utfallet om indikatorn budgetföljsamhet under 2025 är 99,2 procent av årsmålet 100 procent då nämnden gör ett överskott mot budget vilket redogörs för i avsnitt 2.2.

4. Fördjupade granskningar

4.1 Cirkulär hantering av material och avfall från rivning och byggnation

Revisionskontoret har granskat om exploateringsnämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB samt AB Stockholmshem säkerställer en cirkulär hantering av material och avfall från rivningar och byggnationer. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har granskats utifrån tillsynsansvaret.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsynsansvar enligt miljöbalken. Tillsynen ska säkerställa att föreskrifter som framgår i miljöbalken följs. Det innebär att nämnden ska utöva kontroll och informera om villkor för miljöfarlig verksamhet. Nämnden har också en stödjande roll gentemot andra nämnder och bolag i deras arbete med miljö och klimat.

Stadsrevisionens bedömning är att miljö- och hälsoskyddsnämnden i huvudsak säkerställa en tillsyn utifrån lagstiftningens krav. Däremot visar granskningen att samverkan mellan miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden måste stärkas. I dagsläget finns t.ex. inte någon struktur som möjliggör att miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar i stadsbyggnadsnämndens behandling av rivningsansökan. Det saknas även en rutin, hos stadsbyggnadskontoret, för att meddela miljöförvaltningen när en rivningsansökan beviljats av stadsbyggnadsnämnden. I nuläget måste miljöförvaltningen aktivt leta fram ärenden i stadsbyggnadsnämndens bygg- och plantjänst och kontakta aktuell verksamhetsutövare. I de fall miljöförvaltningen får information om att verksamhetsutövaren har ett godkänt rivningslov, saknas ofta information om när rivningen kommer att ske. Det beror på att det inte finns någon skyldighet för verksamhetsutövaren att meddela stadsbyggnadskontoret när de startar rivningen. Tidsspannet rör sig från en månad till flera år, vilket innebär en risk att inspektionen sker först efter det att rivningen är avslutad. Det kan bidra till att brister inte upptäcks i tid eller alls. Eftersom det ofta krävs specialistkunskaper i tillsynen, exempelvis för att identifiera risker kopplade till farligt material, beskrivs det även vara svårt att upptäcka brister i samband med tillsynen.

Granskningen visar att nämndens uppföljning av rivningsverksamheten 2024 redogör för antal genomförda inspektioner och pågående arbete, men att det saknas information om resultatet och eventuella avvikelser vid dessa inspektioner.

Nämnden rekommenderas att:

- I samverkan med stadsbyggnadsnämnden besluta om en rutin för mottagande och beslut av rivningsansökningar.
- I den årliga uppföljningen av rivningsverksamhet även inkludera resultat och eventuella avvikelser som framkommit under året.

För mer information om granskningen, se rapporten Cirkulär hantering av material och avfall från rivning och byggnation (revisionsrapport 2025:1).

Av yttrandet framgår att nämnden i stort delar revisionens synpunkter. Nämnden har tagit till sig av samtliga rekommendationer som lämnats och beskrivit åtgärder som kommer vidtas.

4.2 Inomhusmiljö

Revisionskontoret har granskat miljö- och hälsoskyddsnämnden i syfte att bedöma om nämnden har ett systematiskt arbete i sitt tillsynsansvar över inomhusmiljöer.

Den sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har ett systematiskt tillsynsarbete gällande inomhusmiljö.

Granskningen visar att nämnden gör regelbunden tillsyn av fastighetsägares egenkontroller samt fastigheters skick. Tillsynen består av rutinmässiga, riskbaserade och klagomålsstyrda moment. Miljö- och hälsoskyddsnämnden dimensionerar den planerade tillsynen genom en årlig tillsynsplan baserad på en treårig behovsutredning.

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet säger att kommuner i sin tillsyn ska ägna särskild uppmärksamhet åt bland annat lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, samt byggnader som innehåller en eller flera bostäder. Av granskningen framkommer att miljöförvaltningen genomför planerad tillsyn inom dessa områden. Lokaler för vård och omsorg har tidigare omfattats av den ordinarie tillsynen, men ska från 2026 inspekteras i högre omfattning med ett treårsintervall. Nämnden har identifierat omfattande avvikelser i tidigare tillsyn och därför bedömt ett ökat behov.

Bostäder kontrolleras bland annat genom tillsyn av fastighetsägares rutiner för egenkontroll. Rutinerna för denna granskning har nyligen setts över för att omfatta en förenklad basgranskning och en riskbaserad fördjupad tillsyn. Tidigare skedde standardiserade platsbesök hos ett urval av fastighetsägare per år. Revisionskontoret

anser att denna förändring bör utvärderas efter en tid, med analys av hur de nya arbetsformerna påverkar effektiviteten och kvaliteten i tillsynen. Miljöförvaltningen gör även riktad bostadstillsyn av fastighetsbestånd i socioekonomiskt svagare områden baserat på ett budgetuppdrag från 2021.

Revisionskontorets stickprov av inspektionsrapporter från tillsyn av fastighetsägares egenkontroller visar att den tillsyn som utförs är i enlighet med Folkhälsomyndighetens tillsynsvägledning.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställ att förvaltningen utvärderar de ändrade arbetsformerna vid den riskbaserade tillsynen av fastighetsägarnas egenkontroller.

4.3 Direktupphandling

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om miljö-och hälsoskyddsnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende direktupphandlingar.

Den sammanfattande bedömning är att nämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll i enlighet med gällande lagstiftning och kommunfullmäktiges regelverk. Bedömningen grundas bland annat på att den interna kontrollen behöver stärkas avseende uppföljning och säkerställande av seriositetskontroller.

Lagen om offentlig upphandling (LOU) föreskriver att upphandlade myndigheter ska besluta om riktlinjer för direktupphandling. Alla nämnder och bolag är egna upphandlade myndigheter. I enlighet med kommunfullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning har stadsledningskontoret tagit fram anvisningar för nämnderna som anger miniminivåer för vad riktlinjerna ska innehålla.

Anvisningarna innefattar bland annat krav på att samråd med inköpsansvarige och seriositetsprövning av leverantörer ska ske. Vidare innehåller anvisningar information om hur konkurrenssättning ska utföras samt vad som ska dokumenteras vid direktupphandlingar.

Granskningen visar att miljö-och hälsoskyddsnämnden har styrdokument som syftar till att säkerställa att hanteringen av direktupphandlingar sker i enlighet med kommunstyrelsens riktlinjer och i enlighet med lagstiftningen. Nämndens policy för upphandling och inköp (2024) innehåller kriterier för direktupphandlingar samt angivna kontraktsvärden och tillhörande arbetssätt. Dessa varierar beroende på om upphandlingen understiger 100 tkr eller ligger mellan 100 tkr och 700 tkr. Granskningen visar dock att policyn saknar tydliga kriterier för hur seriositetskontroller ska göras eller när det vid direktupphandlingar ska ske samråd med

inköpsansvarige. Enligt intervjuer sker det i dagsläget inte några samråd med inköpsansvarige vid direktupphandlingar. Av revisionskontorets stickprov framkommer att det saknas en tydlig dokumentation över vilka kontroller som har genomförts för att säkerställa att leverantören är seriösa och ansvarstagande. I kommunfullmäktiges program för inköp framgår att nämnder ska säkerställa att leverantörer är seriösa och ansvarstagande i syfte att motverka välfärdsbrottslighet.

Vidare framkommer det i granskningen att nämnden har en processbeskrivning som klargör när en direktupphandling är aktuell och hur den ska genomföras i praktiken. I nämndens delegationsordning anges beslutanderätt vid olika kontraktsvärden. Därtill finns en handledning som anger ansvarsfördelningen vid en direktupphandling.

Enligt LOU ska återkommande direktupphandlingar av samma vara eller tjänst beräknas utifrån det sammanlagda värdet under en tolv-månadersperiod. Om tröskelvärdet överskrids kan upphandlingen bli otillåten om inte ett formellt förfarande har genomförts. Revisionskontoret har tagit stickprov baserat på en dataanalys på direktupphandlingar från tolv leverantörer som saknar avtal med nämnden. Dataanalysen visar att flera direktupphandlingar av samma slag återkommer årligen och de uppgår till mellan 100–700 tkr. Enligt intervju ska dessa direktupphandlingar ses över och upphandlingar ska initieras. Revisionskontoret kommer att fortsätta följa nämndens arbete på området.

Enligt LOU och stadsledningskontorets anvisningar ska dokumentation ske av direktupphandlingar över 100 tkr. Samtliga beslut för direktupphandlingar som revisionskontoret har tagit del av innehåller dokumentation av skäl till den valda leverantören, syftet med inköpet och vilken funktion som beslutat. Enligt nämndens riktlinjer bör annonsering av anbudsförfrågan som inkluderar utvärderingskriterier och utvärderingsmodell ske vid direktupphandlingar överstigande 100 tkr. Vid revisionskontorets samtliga stickprov har direktupphandling skett utan annonsering och tydlig tillämpning av utvärderingsmodellen.

Enligt kommunallagen ska nämnder ha inbyggda uppföljnings- och kontrollsystem som säkrar en effektiv förvaltning samt förebygger allvarliga fel eller förluster. Av granskningen framkommer att uppföljning endast genomförs genom stickprov av fakturor inom ramen för avtalsuppföljning. Det finns i nuläget ingen systematisk uppföljning som säkerställer att nämndens riktlinjer om direktupphandlingar eller att bestämmelserna inom LOU efterlevs.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att rutiner finns och efterlevs för hur seriositetskontroller ska genomföras och dokumenteras.
- Etablera en systematisk uppföljning av nämndens direktupphandlingar för att säkerställa att LOU och riktlinjer efterlevs.

4.4 Lönehantering

Revisionskontoret har genomfört en granskning i syfte att bedöma om miljö- och hälsoskyddsnämnden har en tillräcklig intern kontroll i processen för löneadministration. Den sammanfattande bedömningen är att miljö- och hälsoskyddsnämnden i huvudsak säkerställt en tillräcklig intern kontroll i processen för löneadministration.

Stadsledningskontorets anvisningarna anger hur ofta och vilka kontroller som ska genomföras av löner. De systematiska kontrollerna ska bland annat omfatta personalförteckning, utbetald lön, övertid, attesträtt, behörigheter, organisationsträd samt löneskulder. Granskningen visar att nämnden i huvudsak har genomfört kontrollerna i enlighet med anvisningarna.

4.5 Hantering av betalkort (First Card)

Revisionskontoret har genomfört en granskning i syfte att bedöma om miljönämnden har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av betalkort (First Card). Miljö- och hälsoskyddsnämndens inköp med betalkort uppgår till 469 tkr mellan 1 januari och 30 september 2025.

Den sammanfattande bedömningen är att miljönämnden har en i huvudsak tillräcklig intern kontroll i sin hantering av betalkort.

Granskningen har omfattat stickprovskontroll av 20 betalkortstransaktioner. Stickprovsgranskningen visar att transaktionerna i huvudsak har tillräckliga underlag, är korrekt attesterade, redovisade och hanterade utifrån skattemässiga regler. Det finns kontroller för inköpsmönster, kontantuttag samt belopps- och limitgränser samt att betalkorten inte används för privata köp. Dock har en resa identifierats där det finns risk för att resa skett i strid med fullmäktiges rese- och mötespolicy.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställ att resor sker i enlighet med fullmäktiges rese- och mötespolicy.

4.6 Inventarier och maskiner

En granskning har genomförts av miljö- och hälsoskyddsnämndens hantering av maskiner och inventarier i syfte att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern styrning och kontroll utifrån gällande redovisningsregler och kommunfullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning. Per den 31 december 2024 uppgick anskaffningsvärdet för maskiner och inventarier till 13 mnkr och bokfört värde till 2 mnkr.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden delvis säkerställt en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende hanteringen av maskiner och inventarier. Bedömningen grundas bland annat på att nämnden behöver säkerställa att registren för anläggningstillgångar och korttidsinventarierna har fullständig och korrekt information.

En anläggningstillgång är en maskin eller inventarie som är avsedd för en nyttjandeperiod på mer än tre år och med ett värde som är minst ett prisbasbelopp (ca 60 tkr år 2025). Korttidsinventarier definieras som de maskiner eller inventarier som inte uppfyller villkoren för en anläggningstillgång. Det innebär att en korttidsinventarie har en kortare nyttjandeperiod än tre år och/eller har en beloppsgräns under ett prisbasbelopp. Här ingår även stöldbegärliga inventarier och konst, om villkoren för en anläggningstillgång inte är uppfyllda.

Granskningen visar att rutiner för inventering, utrangering, försäljning, hemlån och avvikelsehantering av maskiner och inventarier bör utvecklas. Vidare framgår det av granskningen att nämnden har ett register för anläggningstillgångar och korttidsinventarier, men att fullständig information i vissa fall saknas. Det medför att det inte är möjligt att härleda var samtliga maskinerna och inventarierna finns eller vad de avser och kan därmed innebära att det inte går att genomföra en fullständig inventering. Enligt regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden se till att det finns en tillräcklig intern kontroll i syfte att säkerställa att tillgångar skyddas.

I genomförd stickprovskontroll återfanns samtliga inventarier.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att rutiner omfattar inventering, utrangering, försäljning, hemlån och avvikelsehantering av maskiner och inventarier samt säkerställ att rutiner efterlevs.
- Säkerställa att register för anläggningstillgångar och korttidsinventarier är aktuellt, fullständigt och innehåller tillräcklig information samt att avvikelser följs upp.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har resulterat i ett antal rekommendationer. Rekommendationerna redovisas i bilaga 1.

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer.

Bilaga 1

Uppföljning av lämnade rekommendationer

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
Nr 1/2025	Cirkulär hantering av material och avfall från rivning och byggnation Nämnden rekommenderas att: I samverkan med stadsbyggnadsnämnden besluta om en rutin för mottagande och beslut av rivningsansökningar. I den årliga uppföljningen av rivningsverksamhet även inkludera resultat och eventuella avvikelser som framkommit under året.	Se kommentar	Följs upp kommande år
År 2025	Direktupphandling Nämnden rekommenderas att: Säkerställa att rutiner finns och efterlevs för hur seriositetskontroller ska genomföras och dokumenteras. Etablera en systematisk uppföljning av nämndens direktupphandlingar för att säkerställa att LOU och riktlinjer efterlevs	Se kommentar	Följs upp kommande år
År 2025	Inomhusmiljö Nämnden rekommenderas att: Säkerställ att förvaltningen utvärderar de ändrade arbetsformerna vid den riskbaserade tillsynen av fastighetsägarnas egenkontroller.	Se kommentar	Följs upp kommande år
År 2025	Granskning av inventarier och maskiner Nämnden rekommenderas att: Säkerställa att rutiner omfattar inventering, utrangering, försäljning, hemlån och avvikelshantering av maskiner och inventarier samt säkerställ att rutiner efterlevs. Säkerställa att register för anläggnings-tillgångar och korttidsinventarier är aktuellt, fullständigt och innehåller tillräcklig information samt att avvikelser följs upp.	Se kommentar	Följs upp kommande år
År 2024	Lokala åtgärdsprogram Nämnden rekommenderas att: Säkerställa att lokala åtgärdsprogram blir upprättade för samtliga av stadens vattenförekomster i enlighet med handlingsplanen. Rapportera i befintliga uppföljningsstrukturer aktuell genomförandetakt av arbetet med åtgärder i lokala åtgärdsprogrammen	Se kommentar	Nämnden kommer under 2026 på uppdrag av kommunfullmäktige att genomföra en utvärdering av handlingsplanen för god status där lokala åtgärdsprogram ingår. Revisionskontoret kommer att följa upp rekommendationen under kommande år när uppföljningen av handlingsplanen är färdigställd.

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
År 2024	<p>Förebyggande arbete mot hot och våld</p> <p>Nämnden rekommenderas att:</p> <p>Stärka internkontrollarbetet och inkludera avdelningschefer vid arbetet med att identifiera risker.</p> <p>Säkerställa att medarbetare rapporterar in händelser av otillåten påverkan i incidentrapporteringssystemet (IA) i enlighet med förvaltningens rutin för hantering av hot.</p>	Ja	<p>Nämnden kommer i samband med Stockholms stads nya modell för intern kontroll att stärka inkluderingen av avdelningschefer vid arbetet med att identifiera risker.</p> <p>Nämnden uppger att kontakt har tagits med HR-funktionen för att stärka kompetensen kring hur otillbörlig påverkan kan kommuniceras i förvaltningen. Nämnden har integrerat otillbörlig påverkan som en punkt i medarbetarsamtal.</p>
Nr 6/2023	<p>Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen</p> <p>Nämnden rekommenderas att:</p> <p>Ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden på längre sikt.</p>	Ja	<p>Under 2025 har nämnden tagit fram och implementerat ett nytt systemstöd som ska ge analyser om hur den blågröna infrastrukturen påverkas av planerade utbyggnadsplaner.</p>

Bilaga 2 Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier och nivåer som ligger till grund för revisionskontorets bedömningar. Kriterierna bygger på Sveriges Kommuner och Regioners God revisionssed i kommunal verksamhet, SKYREVs Vägledning nr 6 Grundläggande granskning samt kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.

Bedömning av ändamålsenlighet och ekonomi

Bedömningen utgår från att nämndens/bolagets:

- verksamhet bedrivits i enlighet med gällande lagar, föreskrifter m.m.,
- verksamhet har uppnått kommunfullmäktiges mål, resultatkrav, samt efterlever reglemente/bolagsordning och övriga direktiv,
- verksamhetsresultat och det ekonomiska resultatet står i ett rimligt förhållande till varandra.

Bedömning av intern styrning och kontroll

Bedömningen utgår från att nämnden/bolaget har en intern styrning och kontroll som bidrar till måluppfyllelse, ändamålsenlig verksamhet och regelefterlevnad. Det ska även finnas systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Nämnden/bolaget har:

- en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- ett systematiskt riskarbete.
- riktlinjer och rutiner för väsentliga områden.
- tillförlitlig och tillräcklig information om verksamhet och ekonomi.
- tillräcklig beredning av ärenden.
- systematisk uppföljning av ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, inklusive analys av och åtgärder vid eventuella väsentliga avvikelser.

Bedömningsnivåer

I huvudsak tillfredsställande/tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Delvis tillfredsställande/tillräcklig

Bedömningskriterier är delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas.

Inte tillfredsställande/tillräcklig

Bedömningskriterierna är inte uppfyllda. Väsentliga brister behöver åtgärdas snarast.